

Nové trendy ve vojenském letectvu

JEDNOU Z VÝRAZNÝCH TVÁŘÍ ČESKÝCH VZDUŠNÝCH SIL SE STAL BRIGÁDNÍ GENERÁL VE VÝSLUŽBĚ LIBOR ŠTEFÁNIK. PO ODCHODU Z ARMÁDY VŠAK JEHO JMÉNO Z LETECKÉHO DĚNÍ NEZMIZELO. PRÁVĚ NAOPAK, PROTO JSME JEJ POŽÁDALI O ROZHOVOR.

V červenci 2016 jste se rozloučil s rolí aktivního vojenského letce, když jste skončil ve funkci velitele Vzdušných sil AČR. Kam vedly Vaše profesní kroky dál?

Ve druhé polovině roku 2016 jsem byl vyslán do Švédského království v pozici přidělence obrany s akreditací i pro Norsko a Finsko. Prakticky to znamenalo, že jsem byl součástí týmu na naší ambasádě ve Stockholmu a dle potřeb vyjížděl do dalších zemí. Přidělenec obrany je vojenský diplomatický zástupce, který plní několik klíčových úkolů na pomezí diplomacie a obrany. Moje role by se dala rozdělit do několika základních úkolů. Zejména šlo o diplomatické zastoupení naší armády, kdy jsem reprezentoval naše ozbrojené síly a účastnil se oficiálních jednání. Udržoval a rozvíjel vojenskou spolupráci například organizováním kurzů a společných cvičení. V rámci diplomatických pravidel se jednalo i o zpravodajskou činnost, kdy je monitorován vývoj v oblasti obrany a bezpečnosti, sledována armádní politika a reformy. Mým dalším úkolem bylo pomáhat českým firmám z obranného průmyslu s navazováním kontaktů v přidělených zemích, účastnit se jednání, či být přítomen na veletrzích. Pro moji práci přidělence obrany bylo důležité a výrazně mi to ulehčilo práci, že jsem se s řadou lidí ve Švédsku, ale i v Norsku a Finsku znal z mého předchozího působení, ať už jako pilota, nebo velitele Vzduš-

Brigádní generál v.v. Libor Štefánek sloužil v československém a českém vojenském letectvu v letech 1984 až 2016. Létal na strojích L-29 Delfin, L-39 Albatros a MiG-21

ných sil AČR. Pro mě osobně bylo velkou ctí a snad potvrzením toho, že se dařilo prohlubovat bilaterální vztahy to, že jsem na závěr své kariéry obdržel Řád polární hvězdy od švédského krále.

V únoru 2020 jste definitivně odešel ze státních služeb, nicméně na mnoha vrcholných akcích je Vás možné nadále potkat. Čím se nyní zabýváte?

Ve vojenském letectvu jsem působil mnoho let. Tuto práci jsem měl rád, a tak jsem u ní chtěl aspoň částečně zůstat. Spojili jsme tedy síly s Danielem Koštovalem, bývalým náměstkem ministra obrany, a založili firmu DALI Consulting. V roce 2020 jsme byli osloveni americkým generálem Jakem Polumbem, se kterým jsem v letech 2011-2012 sloužil v Afghánistánu, s žádostí, zda bychom mohli být nápomocní v komunikaci mezi společností Draken, jež provozuje letouny L-159E, a jejich výrobcem Aero Vodochody Aerospace. Od té doby se naše spolupráce rozvíjí a pokračuje až do dnešních dní.

Další oblastí, kterou se zabýváme, je propagace našeho leteckého průmyslu v zahraničí. Snažíme se zviditelnit letouny české výroby pro základní, případně pokračovací letecký výcvik i samotný výcvik pilotů. Můžeme nabídnout řadu typů letounů na světové úrovni, ať to jsou ultralehké stroje, nebo letouny v kategorii, kterou například vyrábí Zlin Aero, vhodné i pro výcvik akrobacie. Potřebujeme, aby se o našem leteckém průmyslu v zahraničí vědělo a zároveň chceme v mladých lidech znovu nastartovat zájem o tento krásný obor a hledáme cesty, jak toho dosáhnout.

Výrazně se ovšem angažujete i při pořádání mezinárodních odborných konferencí Future Air Force. A jakou akci se jedná a jaké je její poslání?

Konference Future Air Force vznikla jako společná iniciativa lidí organizujících dvě podobně tematicky orientované akce v České republice. Součástí Future Forces Fora v roce 2022 byla konference Future Air Force zaměřená na bojové letouny nové generace, které ministerstvo obrany plánovalo nakoupit. Druhou částí byla aktivita skupiny kolem Aera Vodochody připravující L-39 Users Group. Organizátoři, jimiž jsou DALI Consulting, Future Forces Forum a DEFCON, tedy spojili své síly a vznikl koncept konference Future Air Force, kterou od roku 2023 pořádáme pravidelně, kdy se soustřeďujeme na přípravu letců v novém informačním prostředí. Jsme přesvědčeni, že ve veřejném prostoru se této oblasti nevěnuje taková pozornost, jakou by si zasloužila. Všimněme si, že diskuse o F-35 se velmi často stočí na údajnou vysokou cenu, zda je vůbec potřebujeme či vysoký počet těchto letadel. Prakticky neslyšíme, jak maximálně využít schopnosti letounu. Je třeba si uvědomit, že Česká republika si nepořizuje letoun, ale složitý systém, který nebude plnohodnotně využit, pokud není obsluhován kvalitně vycvičenými lidmi. Druhou stranou mince přípravy leteckého personálu je cena výcviku. Jednou z možností, jak jej zlevnit, je daleko širší využití kapacit a schopností obranného průmyslu - nejen při poskytování samotného výcviku, ale při vývoji simulačních technologií. Letecký výcvik totiž již delší dobu není doménou pouze samotných vzdušných sil. Pro konferenci jsme si vytvořili svůj rámec, který bychom rádi udrželi i do budoucna. Program je rozdělen do tří bloků v rámci dvou dní. V prvním bloku se zaměřujeme na otázku leteckého výcviku z pohledu uživatele. Je zajímavé poslechnout si, jak

Konference Future Air Force 2025 proběhne v Praze 17. a 18. září

se věnovali výcviku pilotů a operátorů bezpilotních prostředků.

Součástí konference je i panel velitelů vzdušných sil, respektive hlavních funkcionářů, a umožňujeme účastníkům poslechnout si, s jakými problémy se potýkají a jakým výzvám musí čelit. Tento formát je velmi oblíben a doufáme, že k nám najdou cestu další zajímavé osobnosti.

Konference se účastní vojenští i civilní experti na letecký výcvik, zástupci akademické obce a obranného průmyslu. Jsme velmi rádi, že máme podporu velitele Vzdušných sil AČR generálmajora Petra Čepelky, který každý rok zasílá zvací dopisy svým protějškům, a i díky tomu máme možnost přivítat na konferenci i velitele a hlavní funkcionáře vzdušných sil z různých koutů světa. Například na minulého ročníku bylo přítomno více než 100 zástupců ze 27 států všech kontinentů, z toho bylo sedm velitelů vzdušných sil. Musím samozřejmě zmínit i podporu společností obranného průmyslu, bez jejichž příspěví by nebylo možno takovou akci finančně zabezpečit.

technického muzea. Letos jsme velmi rádi, že máme možnost uspořádat galavečer v prostorách Armádního muzea Žižkov.

Tematicky se budeme držet konceptu, který jsem popsal již ve své předešlé odpovědi. Co bych ale rád vyzdvihнул, je téma třetího bloku. V něm se zaměříme na oblast spolupráce pilotovaných a bezpilotních letadel, což je klíčem konceptu Future Combat Air System. Pracujeme na tom, abychom získali kvalitní přednášející.

Naším cílem je hlubší propojení a výměna zkušeností mezi uživateli a průmyslem. Proto jsme do programu zařadili i takzvaný Industry day v pátek 19. září na letišti v Pardubicích. Domnívám se, že není mnoho, pokud vůbec, konferencí, které takovou možnost účastníkům nabízejí. Jsme rádi, že ve spolupráci se státním podnikem LOM Praha se nám podařilo dohodnout a nabídnout tuto unikátní příležitost prezentace pro zástupce obranného průmyslu. Pokud jde o přednášející, snad mohu prozradit, že máme příslib velitele francouzského letectva, že by se jedním z hlavních řečníků měl stát generál Jean-Luc Moritz, projektový ředitel Future Combat Air System. Myslím, že mohu konstatovat s vysokou mírou jistoty, že kvalita prezentací bude ještě vyšší než v roce 2024 a účastníci se mají na co těšit.

Jedním ze stálých partnerů konference je například společnost Draken, která je mimo jiné zajímavá tím, že provozuje i české letouny L-159E.

Společnost Draken u nás není příliš v povědomí u široké veřejnosti, je ale významným mezinárodním poskytovatelem smluvních leteckých služeb pro ozbrojené síly. V rámci svého transatlantického dědictví má svůj původ ve dvou organizacích: Draken International, působící v USA, a FR Aviation, britské firmě specializující se na výcvik elektronického boje. V českém prostředí je Draken znám právě jako jeden ze tří operátorů letounů L-159. Tyto stroje jsou v posledních letech využívány zejména v rámci výcviku pilotů britského Královského letectva, když jim vzdušných bojů replikují taktiku, techniku a postupy potenciálních protivníků. Uplatnění ale nacházejí i při výcviku předsunutých leteckých návodčích či radarových řídicích. Jejich základnou v Evropě je letiště Teesside v severní Anglii. Aktivitu ale směřují i na starý kontinent, kde byl v nedávné době uzavřen kontrakt na obdobný výcvik například s nizozemským letectvem. ■

V České republice jsou k vidění Falcony 20DC firmy Draken při výcviku elektronického boje

přístupují jednotlivé státy k výcviku pilotů a vyměnit si zkušenosti.

Druhý blok je věnován sice stejnému tématu, ale očima obranného průmyslu, který sehrává stále důležitější roli v této oblasti. Firmy nabízejí jak samotný letecký výcvik, tak přicházejí s novými přelomovými technologiemi, které jej činí efektivnějším a i levnějším.

Třetí blok je koncipován na základě vyhodnocení diskuse předešlého ročníku konference. Jeho téma je tedy vlastně tvořeno samotnými účastníky akce. V prvním ročníku jsme jako organizátoři vybrali oblast nedostatku pilotů, což je problém, jenž prakticky řeší velitelé všech vzdušných sil. Loni jsme

Nyní již naplno připravujete letošní ročník. Na co se tentokrát hodláte zaměřit a máte již potvrzeny zajímavé hosty, prezentace a delegace?

Příprava konference Future Air Force 2025 započala hned, jakmile jsme se rozloučili s účastníky ročníku 2024. Letos proběhne ve dnech 17. a 18. září v Praze. Součástí samozřejmě bude i doprovodný program, který zahrnuje jednak úvodní setkání večer před konferencí, takzvaný Icebreak, a dále Air Force galavečer na závěr prvního dne. Máme zájem, aby se lidé mohli neformálně seznámit a poznat i trochu historie České republiky. V minulém roce jsme pozvali účastníky konference do Národního